

הלל (10)

הזה חז"ל מסבירים שהכוונה היא לעולם החיים, העולם הזה, ולא רק לעולם הבא. לפעמים אדם חושב שעבודת ה' שייכת לרוחניות מנותקת מהחיים, אבל דוד אומר: דווקא בתוך החיים עצמם, בתוך המציאות, ההתמודדויות והבחירות, שם נבחנת הקרבה לה' (ג). אחרי משבר, חיים חדשים. הפרק כולו עוסק בהצלה ממוות. דוד כאילו אומר: קיבלתי את חיי מחדש, ולכן מעכשיו החיים שלי יקבלו משמעות אחרת. לפעמים אדם עובר קושי, מחלה, נפילה או אכזבה, וכשהוא יוצא מזה הוא מבין שהחיים אינם מובנים מאליהם. התגובה הראויה היא: לחיות אחרת, לחיות "לפני ה'". לא מספיק להיות חי מבחינה פיזית. השאלה היא איך חיים. אדם יכול לעבור את ימיו באופן רגיל, ואדם יכול לבחור שכל צעד שלו יהיה לפני ה', עם ערכים, עם משמעות, עם הכרת תודה. החיים האמיתיים הם לא רק לנשום אלא לחיות כל יום מתוך קשר עם הקב"ה. **המלקט**

מה אָשיב לה' כָּל תַּגְמוּלוֹהִי עָלַי (קט"ז. יב)
הפסוק מבטא רגע של התבוננות פנימית. דוד המלך עוצר ושואל: הקב"ה מרעיף עלי חסדים בלי סוף, חיים, בריאות, משפחה, פרנסה, הזדמנויות, ניסים גלויים ונסתרים, ומה אני יכול להחזיר לו? אבל השאלה כאן עמוקה יותר. הרי האדם לא באמת יכול להחזיר לה' על כל הטוב, כי כל מה שיש לנו ממילא שייך לו. לכן דוד המלך לא שואל איך אחזיר, אלא מה אשיב, מהי התגובה הראויה שלי לכל השפע שאני מקבל. התשובה נמצאת בהמשך המזמור: **"פֹּס יְשׁוּעוֹת אֲשָׂא וּבָשֶׁם ה' אֶקְרָא"**, הדרך להחזיר אינה בתשלום, אלא בהכרה, בהודיה, בתפילה, ובעבודת ה' מתוך שמחה. מכאן לימוד גדול לחיים: לפעמים אדם עסוק במה שחסר לו ושוכח לראות כמה טוב כבר יש לו. דוד המלך מלמד אותנו שמידת האדם היהודי היא לעצור ולשאול לא מה אין לי?, אלא כמה טוב קיבלתי, ואיך אני הופך את הטוב הזה לעשיית טוב בעולם. הכרת הטוב היא לא רק לומר תודה, אלא להשתמש בכל מה שקיבלנו מה' כדי לחיות חיים של משמעות, חסד וקדושה. זאת התשובה האמיתית ל"מה אשיב לה'". **המלקט**

פֹּס יְשׁוּעוֹת אֲשָׂא וּבָשֶׁם ה' אֶקְרָא (קט"ז. יג)
הפסוק נאמר בתוך מזמור של הודאה להקב"ה אחרי הצלה וישועה. דוד המלך מלמד כאן יסוד עמוק מאוד: כאשר אדם מקבל ישועה, טבעי לחשוב שהכול הגיע בזכות הכוחות שלו, החכמה שלו, העבודה שלו, המאמצים שלו. אבל דוד אומר בדיוק להיפך. **"פֹּס יְשׁוּעוֹת אֲשָׂא"**, אני מרים את הכוס, מבטא שמחה

שִׁמְר פִּתְאִים ה' יִלְוֵתִי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ (קט"ז. ו)

אפשר לומר עליו דבר תורה קצר כך: **"שִׁמְר פִּתְאִים ה' "** הקב"ה שומר גם על האדם ה"פשוט", זה שלא תמיד מבין הכול, שלא תמיד יודע להיזהר מכל סכנה או לחשב כל צעד בחיים. עצם התמימות והפנייה הכנה אל ה' מביאות עליו שמירה מיוחדת. **"יִלְוֵתִי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ"**, דוד המלך אומר: כשהרגשתי "דל", חלש, חסר כוחות, דווקא שם ראיתי את הישועה. לא כשהאדם מרגיש חזק בזכות עצמו, אלא כשהוא מכיר בכך שהוא צריך עזרה, נפתחת הדרך לסייעתא דשמיא. לפעמים אדם חושב שרק אם יהיה בשליטה מלאה הוא יצליח. הפסוק מלמד שגם ברגעים של חולשה, בלבול ופשטות, אם האדם נשען על הקב"ה באמת, יש עליו שמירה וישועה. בקיצור: כשאדם יודע שלא הכול בידיים שלו הוא מגלה מי באמת מחזיק את הכול בידיים. **המלקט**

סופה העגום של קבלה בַּתְּפִיזָה

"כִּי חִלְצָתָ נַפְשִׁי מִמָּוֶת אֶת עֵינַי מִן דְּמָעָה אֶת רַגְלִי מִדָּחִי, אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי ה' בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים, הֲאֵמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר אֲנִי עֲנִיתִי מֵאֵד, אֲנִי אֲמַרְתִּי בְּחַפְזִי כָּל הָאָדָם כֹּזֵב" (תהלים קטז, ח-יא)

סח מרן הגאון רבי גרשון אדלשטיין, ראש ישיבת פוניבז', כי בצעירותו עלה עם חמיו הגאון רבי יהושע זליג דיסקין, אצל מרן הגאון רבי צבי פסח פראנק, רבה של ירושלים, ואמר להם בביאור פסוקים אלו, כפי ששמע מהמהר"ל דיסקין זצ"ל לפרש בדרך צחות: כאשר היה דוד המלך במצב סכנה ומות, אמר לה' שיצילנו בעבור ש"אתהלך לפני ה' בארצות החיים", דהיינו: שמקבל על עצמו עול עבודתו יתברך, ועל כך הוא אומר ברבות הימים: **"הֲאֵמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר"** - סבור הייתי שאעמוד בזה, שכן **"אֲנִי עֲנִיתִי מֵאֵד"**, מחמת עניותי וצערני קבלתי על עצמי כן בקבלה שלימה וגמורה, אך כיון ש"אני אֲמַרְתִּי בְּחַפְזִי", שהיתה הקבלה בחופזה, נמצא לבסוף ש"כָּל הָאָדָם כֹּזֵב".

ספר "כמוצא שלל רב תהלים"

אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי ה' בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים (קט"ז. ט)

הפסוק הזה נאמר בתוך פרק של הודאה, דוד המלך מתאר מצב של צרה גדולה, של כאב ופחד, ולאחר שהקב"ה מציל אותו, הוא מכריז: **"אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי ה' בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים"** אפשר להבין את הפסוק בכמה עומקים: (א) לחיות מתוך מודעות לנוכחות ה'. **"אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי ה' "** לא רק בבית הכנסת, לא רק בזמן תפילה, אלא להתהלך, כלומר לנהל את החיים עצמם מתוך תחושה שהקב"ה נמצא איתי תמיד. (ב) **"בארצות החיים"**, העולם

בשני עולמים, העולם הזה והעולם הבא, דכתיב (לעיל נ, כג) **"בַּת תּוֹדָה יִכְבְּדֶנָּה"**, ואפשר שזאת היא הכוונה באומרנו **"לֶךְ אֲזַבַּח זִבְחַת תּוֹדָה"** **"כמוצא שלל רב תהלים"**

הלכה: דיני תפלת שחרית של שבת

נוהגים להוסיף בשבת וביום טוב מזמור "השמים מספרים" ועוד מזמורים, לפי שאין ביטול מלאכה לעם אין אומרים מזמור לתודה בשבת ויום טוב, אלא אומרים בשניהם: מזמור שיר ליום השבת. וכשחל יום טוב בימי החול, דעת הבית יוסף להתחיל מפסוק טוב להודות לה', ולא מפסוק מזמור שיר ליום השבת. אך הנוהגים לאומרו יש להם על מה שיסמכו. אבל בחול המועד גם של פסח אומרים מזמור לתודה. אחר שירת הים נוהגים להוסיף **"נשמת כל חי"** שיש בו יציאת מצרים, ולכן סמכוהו אצל השירה. ונכון לומר **"נשמת"** בנעימה. **ספר ילקוט יוסף "הלכות שבת"**

פתגם: אמור לי מי חבריך ואמור לך מי אתה.

פתגם ידני

חקירה: דבר שאינו ברשותו

החיסרון בקונה, שלא יכול לקנות אותו, או במקנה, שלא יכול להקנות אותו. (נתיבות סו. א, קובץ שיעורים קידושין צג) **ספר "קובץ יסודות וחקירות"**

סיפור: שמחת חיים, הפרח שבסדק

איש אחד הלך ברחוב אפור ועצוב, ממחר וטרוד. פתאום הבחין בפרח קטן שצמח מתוך סדק במדרכה. הוא עצר, חייך, וחשב לעצמו: אם פרח קטן מצליח לפרוח דווקא במקום כזה, גם אני יכול למצוא אור, אפילו ביום רגיל. מאותו רגע הוא התחיל לשים לב לדברים הקטנים, וגילה שמחת חיים לא תמיד מגיעה מדברים גדולים, אלא מהיכולת לראות יופי פשוט בכל יום. **סיפור חסידי**

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה: בנימין בן אסתר, יוסף דוד בן ליאל, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הרסא אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירר, ויקטוריה שושנה בת ג'וסי חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אוזיה. **שלום בית:** גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג. **זיווג הגון:** שרה זסון אנדרה בת דומיניק רינה, יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה. **הצלחה רבה בכל:** נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן גיילד לאוני. **לעילוי נשמת:** אלגרין שמחה בת אמילי, רינה בת רחל קלוד שלמה בן זירמן רבקה, ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת גיילד יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, נסים חי הוברט בן גיילד, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסתר כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוזקה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מול אדסה בת גבי זרגונה, אברהם בן אסתר, ראובן בן איזא, יהודה יוסף בן רחל.

והודאה על כל הישועות שקיבלתי. הכוס מסמלת שפע, ברכה, ולפעמים גם את החלק שאדם מקבל מן השמים. אבל מיד אחר כך נאמר: **"וּבְשֵׁם ה' אֶקְרָא"**, אני לא תולה את הישועה בעצמי. אני מכיר בכך שמקור ההצלחה וההצלה הוא הקב"ה. כאשר אדם נמצא בקושי הוא מתפלל. אבל המבחן האמיתי מגיע דווקא אחרי שהוא ניצל והצליח. האם הוא זוכר לומר תודה? דוד המלך מלמד שהתגובה הנכונה לישועה היא לא רק ליהנות ממנה, אלא להפוך אותה לקרבה גדולה יותר אל ה'. אפשר להוסיף: **"פֶּסֶם יְשׁוּעוֹת אֶשָּׂא"**, לפעמים אדם רואה רק ישועה אחת, אבל דוד המלך אומר ישועות בלשון רבים. גם כשנדמה לנו שקיבלנו דבר אחד, פעמים רבות הקב"ה מסדר עבורנו הרבה חסדים נסתרים שאנחנו אפילו לא מודעים אליהם. ולכן התגובה היא: **"וּבְשֵׁם ה' אֶקְרָא"**, להכיר בטוב, להודות, ולהבין שכל רגע של חסד הוא מתנה. לא מספיק לבקש מה' כשחסר לנו, צריך לדעת לקרוא בשם ה' גם כשכבר קיבלנו את הישועה. ההודאה היא חלק מהאמונה.

באיזה "אנא ה'" אפשר לפעול הכל?

"אנא ה' כי אני עבדך" (קטז, טז)

מסופר שה"שפת אמת" אמר פעם בחג הסוכות בפני החסידים, שכאשר מכוונים היטב ב"אנא ה'", אפשר לפעול הכל. למחרת היום, בעת אמירת ההלל. געש חלק מהקהל באמירת **"אנא ה' הושיעה נא"**, והחלק אחר געש ב"אנא ה' הצליחה נא". ואז אמר בנו ה"אמרי אמת", חושב שכוונתו בכלל היתה ל"אנא ה' כי אני עבדך"

ספר "כמוצא שלל רב תהלים"

"אנא ה' כי אני עבדך" (קטז, טז)

דוד המלך מלמד אותנו יסוד גדול בעבודת ה'. כאשר אדם אומר **"כי אני עבדך"**, הוא מכריז שכל מה שיש לו החיים, הכוחות, ההצלחות, שייכים לקב"ה. עבד אמיתי אינו עושה רק מה שנוח לו, אלא מקיים את רצון אדונו בנאמנות. כך גם יהודי צריך לזכור שתפקידו בעולם הוא לחיות מתוך שליחות ולעשות את רצון ה'. ככל שאדם מבין שהוא עבד ה', כך הוא זוכה לחירות אמיתית, כי החיים שלו מקבלים משמעות, כיוון ומטרה. **המלקט**

לֶךְ אֲזַבַּח זִבְחַת תּוֹדָה (קטז, יז)

והלא אמרו (יומא סו.): אין מקדישין ואין מעריכין ואין מחרימין בזמן הזה וכו', דחיישינן לתקלה', וגם לומר דבר שנראה כמקדיש אסור (עיין פסחים נג.) ואיך אנו אומרים שזבוח זבח תודה? כך העיר האדמו"ר בעל "אמרי אמת" מגור, ותירץ בשני אופנים: האחד, בפשטות: אנו רק אומרים שדוד המלך אמר **"לֶךְ אֲזַבַּח זִבְחַת תּוֹדָה"**. ועוד יש ליישב על פי מאמר רבי יהושע בן לוי (סנהדרין מג.): כל הזבוח את יצרו ומתודה עליו, מעלה עליו הכתוב כאילו כיבדו להקדוש ברוך הוא

